

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις
http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr
• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Δευτέρα, 1 Ιουλίου 2024

Κείμενο 1

Ο αποκλεισμός της φαντασίας

Απόσπασμα από το ομότιτλο άρθρο της Τασούλας Καραϊσκάκη που δημοσιεύτηκε στις 22.01.2012 στην εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»:

<https://www.kathimerini.gr/opinion/728647/o-apokleismos-tis-fantasias/> (ανάκτηση: 10.07.2022).

Δύο βίντεο τα οποία κυκλοφορούν τελευταία στο Διαδίκτυο από παλαιότερες ομιλίες του Βρετανού συγγραφέα και συμβούλου εκπαίδευσης σερ Κεν Ρόμπινσον σε συναντήσεις της TEDxAcademy εικονογραφούν, με εξαιρετικά ζωντανό, πραγματικά αξιομνημόνευτο τρόπο, το πνεύμα των καιρών μπροστά στο παγκόσμιο αδιέξοδο.

Ο Ρόμπινσον ξεκινάει από την εκπαίδευση, βασικό πυλώνα του ανθρώπινου εποικοδομήματος, «γιατί μας πηγαίνει σ' αυτό που δεν γνωρίζουμε» και καταλήγει στον πυρήνα της σημερινής οικονομικής και πολιτισμικής κρίσης. Το σχολείο, ισχυρίζεται, σκοτώνει τη δημιουργικότητα, δηλαδή, την ικανότητα να έχει κανείς πρωτότυπες ιδέες, γιατί δεν επιτρέπει τα λάθη και γιατί ιεραρχεί τα μαθήματα με βάση συγκεκριμένη αντίληψη για τη χρησιμότητά τους στην επαγγελματική ζωή. Απομονώνει το παιδί από τα ταλέντα του, ποδοπατεί το δώρο της φαντασίας. Αναγνωρίζει μόνο δύο είδη ευφυΐας, τη γλωσσική και τη λογικο-μαθηματική, περιθωριοποιώντας τα υπόλοιπα (κιναισθητική, μουσική, οπτική, διαπροσωπική κ.ά.). Και μόνο ένα δρόμο επιτυχίας, μέσα από τη βαθμοθηρία, τη χρηματολατρία, τη φιλαυτία, τον ανταγωνισμό, τον ατομισμό, τη χρησιμοθηρία. Ο Ρόμπινσον διαβλέπει την αρχή του τέλους του σημερινού μαζικού, ταχύρρυθμου, βιομηχανοποιημένου εκπαιδευτικού μοντέλου, που έχει οδηγήσει σε σοβαρότατη κρίση ανθρωπίνων πόρων, όπως την χαρακτηρίζει. Σε 30 χρόνια (έρευνα της UNESCO), θα είναι εντυπωσιακά περισσότεροι οι απόφοιτοι πανεπιστημίου, λέει. Μοιάζει με επίτευγμα, αλλά είναι στρέβλωση. Ο ακαδημαϊκός πληθωρισμός απαξιώνει τον σχολικό μόχθο. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι μια μακρά διαδικασία εισαγωγής στο

πανεπιστήμιο. Όμως, το πανεπιστημιακό πτυχίο σήμερα δεν έχει την ίδια αξία με 30 χρόνια πριν και σε λίγο, το μεταπτυχιακό δεν θα έχει την αξία που έχει σήμερα.

Όλο το σύστημα είναι δομημένο λάθος, είπε. Φαίνεται καθαρά στον τομέα της οικολογίας. Το σχολείο έχει σμιλέψει τα μυαλά μας με τον τρόπο που σμιλεύουμε τη γη: για μια συγκεκριμένη χρήση. Δεν πρόκειται να μας χρησιμεύσει στο μέλλον! Θα πρέπει να αναθεωρήσουμε όσα γνωρίζουμε για τις ανθρώπινες δυνατότητες. Να ξεθάψουμε θαμμένες ικανότητες, να αξιοποιήσουμε ταλέντα. Να ξεφύγουμε από την τυραννία της κοινής λογικής, από την πεπατημένη των δεδομένων καταστάσεων. Να ξανασκεφτούμε το πώς εκπαιδεύουμε τα παιδιά μας. Ο κόσμος μας οδηγείται σε τέλμα.

Ο Ρόμπινσον έκλεισε την ομιλία του με την παρακάτω ρήση του Αβραάμ Λίνκολν (Δεκέμβριος 1862): «Τα δόγματα του ήρεμου παρελθόντος είναι ανεπαρκή για το καταιγιστικό παρόν. Οι περιστάσεις είναι φορτωμένες με μεγάλες δυσκολίες, πρέπει να αρθρούμε στο ύψος τους. Δεν έχουμε ξαναζήσει τέτοιες καταστάσεις, γι' αυτό θα πρέπει να σκεφτούμε με νέο τρόπο, να δράσουμε με νέο τρόπο, πρέπει να απελευθερώσουμε πρώτα τον εαυτό μας (από τις παλιές ιδέες) και στη συνέχεια να σώσουμε τη χώρα μας». [...]

Κείμενο 2

Το σχολείο έχει εξελιχθεί σε ένα πάρκινγκ μαθητών

Απόσπασμα από τη συνέντευξη του συγγραφέα Κώστα Ακρίβου στον Γιάννη Πανταζόπουλο στις 04.04.2021: <https://www.lifo.gr/culture/vivlio/kostas-akribos-sholeio-ehei-exelihthei-se-ena-parkingmathiton?>

— Ως φιλόλογος σε δημόσια σχολεία της Ελλάδας για τριάντα τέσσερα χρόνια, πώς κρίνετε το επίπεδο των μαθητών στο πεδίο των ιστορικών γνώσεων;

[...] Δυστυχώς, έχουμε παραμείνει αρκετά χρόνια πίσω, με αποτέλεσμα κανένα παιδί να μη βρίσκει τίποτα το ελκυστικό και το δημιουργικό στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τόσα χρόνια αντιλαμβάνομαι ότι απουσιάζει πλήρως ό,τι είναι ικανό και πρόσφορο να κερδίσει το ενδιαφέρον των μαθητών. Τα τελευταία χρόνια δίδασκα παιδιά της Α' Γυμνασίου, αν και τις περισσότερες φορές έκανα μάθημα σε τάξεις του Λυκείου, και συνειδητοποίησα ότι μπροστά μου είχα έναν διαφορετικό κόσμο. Τα παιδιά διακατέχονται από ενδιαφέροντα που δεν έχουν καμία σχέση με αυτά που τους προσφέρει το σχολείο. [...]

Θλίβομαι, επειδή η διδασκαλία έχει αποπροσανατολιστεί από τον κεντρικό πυρήνα της και εξαιτίας της αποστήθισης ή της παπαγαλίας έχει οδηγηθεί σε εσφαλμένες κατευθύνσεις. Ποτέ δεν καταφέραμε να στείλουμε τα παιδιά μας στο βιβλιοπωλείο.

— Ποιος είναι η μεγάλη ασθένεια της παιδείας στην Ελλάδα;

Η γενικότερη αδιαφορία που επικρατεί είτε στο σχολείο είτε στους κόλπους της ελληνικής οικογένειας. Λυπάμαι, αλλά το σχολείο έχει εξελιχθεί σε πάρκινγκ μαθητών.

— Έχει αξία το επάγγελμα του δασκάλου σήμερα, σε μια περίοδο κυριαρχίας του διαδικτύου και της τεχνολογικής επανάστασης;

Όταν καταργηθεί ο δάσκαλος, αυτόματα θα καταργηθεί και η κοινωνία μας. Επίσης, δεν θεωρώ ότι η διδασκαλία είναι επάγγελμα, αλλά λειτούργημα. Σκοπός του δασκάλου είναι να οξύνει τον νου των μαθητών, να διευρύνει τους ορίζοντές τους και να τους δώσει να καταλάβουν ότι στη ζωή δεν είναι μόνοι τους. Επομένως, αν ο δάσκαλος αντικατασταθεί από τη μηχανή αναζήτησης της google, χαθήκαμε. Τότε, το «1984»¹ του Τζορτζ Όργουελ θα είναι μια πραγματικότητα.

Κείμενο 3

Ντίνος Χριστιανόπουλος, Στο φίλο που πάει για δάσκαλος

Το ποίημα προέρχεται από την ποιητική συλλογή «Ο αλλήθωρος» (1951).

Μονάχος σου, σε αψηλό χωριό απομονωμένος,
δίχως μάνα να σου καρικώνει τις κάλτσες², δίχως φίλους
για βόλτα,
τότε θα νιώσεις πως ό,τι πήρες – πήρες· τώρα πρέπει να
δώσεις·
κι αν έχεις πολλά, πολλά θα δώσεις· αν λίγα,
σκέψου τις ώρες που σπατάλησες εδώ κι εκεί.
[...]

Εξόν απ' τη διδασκαλία στο σχολείο,
κοίτα να κάνεις και καμιά μικρή βιβλιοθήκη,
νά 'ρχονται οι νέοι του χωριού και να διαβάζουν.
Στην ενδοχώρα να εργαστείς. Έτσι προσφέρεις
πολύ περισσότερα απ' τους νεανίσκους της Τσιμισκή.
Ωστόσο κοίτα και την ηθική σου ακεραιότητα:
Από έναν νέο δροσερό κι αγνό, κυρίως αγνό,
ιδιότητα δεν έχει η ανθρωπότης τιμιωτέραν.

¹ Βιβλίο του Όργουελ που αναφέρεται σε μια μελλοντική δυστοπική πραγματικότητα στην οποία κυρίαρχο ρόλο έχουν οι μηχανές ως μέσα ελέγχου των ανθρώπων.

² καρικώνω: ράβω, μπαλώνω

Κι εν τω μεταξύ θα κρατούμε αλληλογραφία και θα μου στέλνεις φωτογραφίες σου ανάμεσα στα παιδιά του χωριού. Και θά 'μαι, αλήθεια, περήφανος για έναν τέτοιο φίλο.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά σε 60-70 λέξεις τους λόγους για τους οποίους το σχολείο δεν αναπτύσσει τη δημιουργικότητα των μαθητών με βάση το **Κείμενο 1**.

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων με βάση το νόημα τους στο κείμενο ως «**Σωστό**» ή «**Λάθος**».

Μονάδες 15

- α.** Με βάση το **Κείμενο 1** το σχολείο επιτρέπει στους μαθητές να κάνουν λάθη.
- β.** Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** εκφράζει την άποψη ότι η αύξηση του αριθμού των απόφοιτων πανεπιστημίου υποβαθμίζει τον ρόλο του σχολείου.
- γ.** Σύμφωνα με το **Κείμενο 1** το σχολείο οφείλει να καλλιεργεί και να ενισχύει την κοινή λογική.
- δ.** Στο **Κείμενο 2** διατυπώνεται η άποψη ότι για πολλούς μαθητές το σχολείο είναι απωθητικό.
- ε.** Ο συγγραφέας στο **Κείμενο 2** ισχυρίζεται ότι ο ρόλος τους δασκάλου παίζει καθοριστικό ρόλο για το μέλλον της κοινωνίας.

B2. α. Ποιος είναι ο ρόλος των σημείων στίξης στις παρακάτω φράσεις του **Κειμένου 1** (μον. 5);

2^η παράγραφος «γιατί μας πηγαίνει σ' αυτό που δεν γνωρίζουμε»- εισαγωγικά

2^η παράγραφος (κιναισθητική, μουσική, οπτική, διαπροσωπική κ.ά.)- παρένθεση

β. «Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι μια μακρά διαδικασία εισαγωγής στο πανεπιστήμιο. Όμως, το πανεπιστημιακό πτυχίο σήμερα δεν έχει την ίδια αξία με 30 χρόνια πριν και σε λίγο, το μεταπτυχιακό δεν θα έχει την αξία που έχει σήμερα». Πώς επιτυγχάνεται η γλωσσικά και νοηματικά η σύνδεση των προτάσεων στο παραπάνω απόσπασμα του **Κειμένου 1**; (μον. 5)

Μονάδες 10

B3. α. Ποιο είναι το κυρίαρχο ρηματικό πρόσωπο του **Κειμένου 2**; Ποιος είναι ο ρόλος της εκτεταμένης χρήσης του; (μον. 5)

β. «αν ο δάσκαλος αντικατασταθεί από τη μηχανή αναζήτησης της google, χαθήκαμε»: Να κάνετε τις απαραίτητες, κατά τη γνώμη σας, αλλαγές, προκειμένου η λειτουργία της γλώσσας στην παραπάνω περίοδο λόγου να είναι κυριολεκτική και όχι μεταφορική. (μον. 5)

Μονάδες 10

Γ1. Ποιες είναι οι συμβουλές που δίνει ο ποιητής στον φίλο του που πρόκειται να γίνει δάσκαλος; Γιατί, κατά τη γνώμη σας, ο ποιητής θα είναι υπερήφανος για έναν τέτοιο φίλο; Να απαντήσετε σε 150-200 λέξεις αξιοποιώντας τρεις διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες.

Μονάδες 15

Δ1. Στα **Κείμενα 1** και **2** περιγράφονται μεταξύ άλλων ορισμένα από τα προβλήματα της σύγχρονης εκπαίδευσης. Σε άρθρο σας (350-400 λέξεις) που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας να αναφερθείτε στα προβλήματα που κατά τη γνώμη σας αντιμετωπίζει ο θεσμός της εκπαίδευσης στην εποχή μας, αλλά και στις αλλαγές που μπορούν να γίνουν για τον περιορισμό τους.

Μονάδες 30

Καλή επιτυχία!!!